

Příprava hodiny „Kudy vedou moje kroky“

Mgr. Jana Polášková

Anotace

V tematických plánech vlastivědy čtvrtého ročníku, a nejen toho, je zařazeno téma práce s mapou, orientace ve městě, vsi, čtvrti. Tato část učiva nabízí spojení s každodenním životem dětí a rodin. Může být sebereflexí, kdy si žáci uvědomí, jak vypadá jejich všední den, které cesty musí nutně ujet či ujet dopravním prostředkem, zda jsou tyto cesty příjemné s příjemným okolím. Tato hodina by měla být přípravou a klíčem k otevření zájmu o okolí, cesty, trasy, mapy, plánky, orientaci, přemýšlení o prostoru, své cestě (pro větší děti se nabízí i přenesené téma: cesta životem), o efektivitě a času stráveném na cestách.

Pomůcky: pastelky, fixy, vytisknuté mapky obce

Zdroje a inspirace: <http://www.artschool.cz/visegrad/>,
<http://k5architecture.org/>, <https://reneeatgreatpeace.com/>

Věk: 4.třída

Předmětové zařazení: vlastivěda (téma: Práce s mapou, Naše vlast, Kraje, Krajská města)

Časová dotace: 1x45minut

Klíčová slova: mapa, orientace, okolí, kroky, procházka, dojem, vzhled

Průběh hodiny:

- a) Pro učitele: Žáci pracují na „svých cestách“, které jsou pro ně každodenní nutností. Přemýšlí, co na svých cestách každý den pozorují, čeho si všímají, ale i čeho si nevšímají – je dobré, aby učitel upozornil na důležité body na mapě, zjistil, zda si žáci z paměti vybaví, jak asi vypadají, co je na nich zajímavého, nebo zda vůbec neví, kde jsou. Cílem je podnítit děti ke všímavosti ke svému okolí, uvědomit si, co kolem sebe každý den vidí a co na ně tím pádem působí. Úplně ideálně by aktivité měla předcházet vycházka po okolí.
- b) Učitel dá každému žákovi list s mapou obce (čím jednodušší tím lepší). Žáci si najdou nejdůležitější místa a zprvu pracují jen „prstem po mapě“. Učitel řekne, který bod mají najít, žáci ho ukážou.

- c) Když jsou děti zorientované, připraví si tři pastelky nebo fixy, se kterými budou „chodit“ po mapě. Modrou barvou „dojdou“ z domova do školy, čára může být souvislá nebo čerchovaná, aby více připomínala kroky. Červenou barvou „dojdou“ ze školy na radnici nebo poštu. Žlutou barvou dojdou ze školy na svůj zájmový kroužek, hřiště, stadion, plavecký stadion.
- d) Na závěr si mapu prohlédnou a zkusí si vybavit, co vidí cestou, co se jim líbí a co naopak se jim nelíbí. K místům pak připiší + nebo -.
- e) Namátková diskuze na závěr hodiny: žáci, kteří chtějí, říkají, kde vyznačili +, kde - a možná se k nim další děti přidají s podobnými závěry a dojmy, která místa se jim líbí, která nelíbí a proč.
- f) Mapy žáků by měly být nějakou dobu všem na očích, aby si mohly porovnat své názory na své okolí, případně se navzájem inspirovat.

Krok jako měřítko

Markéta Hossingerová

Ať už děti na své cestě do školy nebo za běžnými pochůzkami prochází mezi vesnickými domy, historickým centrem města nebo panelovým sídlištěm, ať už to budou děti v jakémkoliv městě nebo na vesnici, jedno budou mít společné – přibližnou délku kroku. Lidské měřítko hraje ve vystavěném prostředí budov, staveb, náměstí, parků, ulic, dopravních cest a uzlů zásadní roli.

Lidské měřítko vyjadřuje velikost dané architektonické stavby nebo urbanistického prostoru vůči lidské postavě. Ne náhodou je nám příjemnější procházet se po ulici, jejíž parter nabízí hojnost podnětů, venkovních zahrádek, vkusných výloh, kde se mohou na lavičce posadit a zhlédnout představení pouličního umělce, než chůze podél (ne)udržované stěny supermarketu, která zpravidla bude holá a bez oken, případně vedle monotónních nekonečných plotů a hradeb parkujících automobilů.

Lidé po dlouhá staletí stavěli přirozeně s ohledem na své proporce, ale nástup modernismu a zejména pak rozvoj automobilového průmyslu vytlačily chodce a běžné používání veřejného prostoru k setkávání lidí na okraj zájmu stavitelů a stavebníků. Ti pozornost zaměřili na jednotlivé osamocené budovy. Nyní, na přelomu tisíciletí, kdy se poprvé většina celosvětové populace stala populací městskou, se stále naléhavěji objevuje potřeba nastolit takové podmínky, které by vedly k rozvoji zdravých,

udržitelných, bezpečných a živých měst. Zájem o lidské měřítko při plánování měst a městských prostorů se opět dostává do popředí.

Více najdete například v knize: Gehl, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, o.p.s., 2012. ISBN 978-80-260-2080-6.

Tip: Jestli větší množství žáků dojíždí, zkuste s nimi procházku podle Univerzálního průvodce městy z našeho časopisu. Projděte se po okolí školy a všimněte si okolí, jeho velikostí, a hovořte s žáky o tom, kde se cítí dobře a kde nikoliv a proč tomu asi tak je.